МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Технологія виробництва продукції птахівництва

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-професійна програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Освітній ступінь Бакалавр

ПОЛТАВА 2019

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: професор кафедри, к. б. н., с. н. с. Усенко С.О.

Обговорено та рекомендовано до затвердження науково-методичною радою спеціальності Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

03 вересня 2019 року, протокол №1

Голова науково-методичної ради спеціальності Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва _____ Юхно В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції птахівництва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Предметом вивчення начальної дисципліни є технологічний процес виробництва і переробки продукції птахівництва на рівні світових стандартів галузі.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Технологія виробництва продукції птахівництва» ґрунтується на засвоєнні студентами таких навчальних дисциплін, як «Прикладна зоологія», «Морфологія тварин», «Фізіологія тварин», «Розведення тварин», «Гігієна тварин», «Годівля тварин і технологія кормів».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції птахівництва» є формування у здобувача вищої освіти практичних навичок з розведення, годівлі та утримання сільськогосподарської птиці, наукових основ одержання від тварин максимальної кількості високоякісної продукції.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції птахівництва» є з'ясувати основи продуктивності сільськогосподарської птиці, їх біологічні особливості; навчитися оцінювати птицю за конституцією, екстер'єром та інтер'єром; оволодіти навиками із використання методів розведення птиці різних видів та порід, а також їх бонітуванням; оволодіти основними технологічними прийомами технології виробництва харчових яєць та м'яса птиці різних видів – годівля, відтворення, вирощування та відгодівля молодняку; набути навичок складання структури стада, розрахунку руху поголів'я та складання циклограми руху поголів'я, визначення приростів та витрат кормів для одержання одиниці продукції.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професії; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

фахові: здатність використовувати сучасні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва; здатність застосовувати та різні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та контролювати і оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень; здатність застосовувати

знання з біології та господарсько-корисних ознак різних видів, порід і кросів птиці за сучасних технологій виробництва продукції птахівництва.

Програмні результати навчання: впроваджувати професійні знання та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва; показувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії з метою навчання співробітників підприємства; забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва продукції тваринництва.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: денна форма навчання – 120 годин, 4 кредити ЄКТС; заочна форма навчання – 180 годин, 6 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Народно-господарське значення, стан і перспективи розвитку птахівництва. Продуктивність сільськогосподарської птиці.

Історія, сучасний стан і перспективи розвитку птахівництва в Україні і світі. Роль науки в розвитку птахівництва. Провідні птахівничі господарства, які спеціалізуються на виробництві яєць і м'яса птиці. Біологічні особливості птиці різних видів та їх господарське використання.

Яєчна продуктивність сільськогосподарської птиці. Характеристика органів розмноження птиці. Процес формування яйця. Будова яйця. Хімічний склад яєць птиці різних видів. Яєчна продуктивність птиці та компоненти несучості. Облік несучості. Методи оцінювання несучості. Фактори, що впливають на яєчну продуктивність.

М'ясна продуктивність сільськогосподарської птиці. Морфологічний, хімічний склад та поживна цінність м'яса птиці різних видів. Особливості росту молодняку сільськогосподарської птиці різних видів. Показники м'ясної продуктивності птиці: жива маса, швидкість росту, м'ясні форми тілобудови, м'ясні якості (перед забійна жива маса, маса непатраної, напівпатраної і патраної тушки, забійний вихід, вихід їстівних частин, маса грудних м'язів). Фактори, що впливають на м'ясну продуктивність.

Тема 2. Конституція та екстер'єр сільськогосподарської птиці.

Класифікація типів конституції птиці. Характеристика різних типів конституції з урахуванням породної належності, напрямів продуктивності і видів птиці. Екстер'єр птиці. Методи оцінювання екстер'єру Характеристика окремих статей птиці. Особливості екстер'єру птиці різного виду та напряму продуктивності, основні проміри статей. Індекси будови тіла птиці. Визначення за екстер'єром напряму продуктивності та віку птиці. Методи визначення статі добового молодняку різних видів птиці.

Тема 3. Породи і кроси сільськогосподарської птиці.

Походження і одомашнення курей, індиків, гусей, качок, цесарок, перепелів, страусів, голубів та етапи формування сучасних порід. Класифікація порід, ліній і кросів птиці. Характеристика основних порід, породних груп і кросів птиці різних видів і напрямів продуктивності: час, місце, умови походження і метод створення; характеристик екстер'єру і господарських якостей (жива маса, продуктивність, маса яєць тощо). Збереження генофонду птиці.

Тема 4. Селекційно-племінна робота у птахівництві.

Методи розведення птиці (чистопородне розведення, схрещування гібридизація).гетерозис і його використання у птахівництві. Методика виведення ліній. Комплектування стада та методи природного парування птиці. Статеве співвідношення самців і самок птиці різних видів. Значення та економічна ефективність штучного осіменіння птиці. Особливості селекції у племінних господарствах різного типу (селекційно-генетичних центрах, племзаводах та репродукторах 1-го і 2-го порядку). Структура стада птиці в племзаводі: селекційна група, випробовував, множник, група вільного парування (панміксії). Облік продуктивності та мічення птиці. Форми племінного обліку. Бонітування птиці. Племінна робота з птицею різних видів у господарствах-репродукторах. Структура стада птиці залежно від кількості ліній у кросі. Особливості оцінювання птиці у репродукторах.

Тема 5. Одержання, збір, транспортування, зберігання інкубаційних яєць та підготовка їх до інкубації.

Природна і штучна інкубація яєць сільськогосподарської птиці. Збір, пакування, транспортування, сортування і зберігання яєць. Передінкубаційна обробка яєць. Інкубаторії та інкубатори. Схеми і графіки закладення яєць в інкубатор.

Тема 6. Інкубація яєць птиці різних видів. Ембріональний розвиток птиці.

Режими інкубації яєць різних видів. Біологічний контроль в інкубації. Особливості інкубації яєць птиці селекційного стада. Оцінюванбня якості добового молодняку та визначення статі. Обробка, пакування та транспортування добового молодняку. Результати інкубації та фактори, які на них впливають. Ветеринарно-профілактичні заходи в інкубаторії.

Тема 7. Особливості утримання, годівлі і нормування поживних речовин для сільськогосподарської птиці.

Біологічні особливості травлення різних видів сільськогосподарської птиці, нормування поживних речовин, класифікація кормів, потреба сільськогосподарської птиці у воді та технологія годівлі сільськогосподарської птиці.

Тема 8. Технологія виробництва харчових яєць.

Потужність птахофабрик, щодо виробництва харчових яєць. Комплектування промислового стада курей-несучок. Особливості утримання і догляду за курми промислового стада: вимоги до пташників, обладнання, мікроклімат. Технологічний графік і карта виробництва харчових яєць. Годівля промислового стада. Збір, сортування, зберігання, транспортування і реалізація яєць.

Тема 9. Технологія виробництва м'яса курчат-бройлерів, індиків, гусей, качок.

Історія розвитку бройлерної промисловості. Основні принципи технології виробництва м'яса курчат-бройлерів. Типи господарств. Приміщення і обладнання для вирощування курчат-бройлерів. Технологічні графіки і карти виробництва м'яса курчат-бройлерів. Племінні ресурси галузі. Утримання ремонтного молодняку курей м'ясних кросів. Годівля ремонтного молодняку. Особливості вирощування ремонтних півників. Комплектування батьківського стада. Методи утримання курей батьківського стада м'ясних кросів. Технологія виробництва інкубаційних яєць у разі утримання курей на глибокій підстилці, сітчастій, планчастій чи комбінованій підлозі: технологічне оснащення, щільність посадки, мікроклімат, економічна ефективність. Норми, раціони та режими годівлі племінних курей. Вирощування курчат-бройлерів: на глибокій підстилці, у кліткових батареях, на сітчастій, планчастій і комбінованій підлозі. Роздільне вирощування півників і курочок. Норми, раціони та режими годівлі курчат-бройлерів. Тривалість вирощування курчат-бройлерів та жива маса під час забою. Забій курчат-бройлерів і первинна переробка тушок.

Комплектування, утримання та годівля індиків батьківського стада. Облік і добір яєць для інкубації. Примусове линяння індичок. Вирощування ремонтного молодняку залежно від методу утримання батьківського стада. Вирощування індиченят на м'ясо: на глибокій підстилці, сітчастій, планчастій і комбінованій підлозі, у кліткових батареях. Роздільне вирощування самців і самок. Вік і жива маса індичат різних кросів під час забою. Забій індиків первинна переробка тушок.

Комплектування, утримання та годівля качок батьківського стада. Примусове линяння качок. Облік і добір яєць для інкубації. Вирощування ремонтного молодняку: на глибокій підстилці, у кліткових батареях, на сітчастій підлозі та у літньому таборі. Вирощування каченят на м'ясо: на глибокій підстилці, на сітчастій підлозі та у літньому таборі. Особливості вирощування мускусних каченят і мулардів. Вік і жива маса каченят різних порід і кросів під час забою. Забій качок і первинна переробка тушок.

Комплектування, утримання та годівля гусей батьківського стада. Тривалість використання гусей. Примусове линяння гусей. Вирощування ремонтного молодняку: на глибокій підстилці, у кліткових батареях, на сітчастій підлозі та у літньому таборі з використанням водойм. Вирощування гусенят на м'ясо: на глибокій підстилці, на сітчастій підлозі та у літньому таборі

і на пасовищах. Відгодівля гусей для отримання жирної печінки. Тривалість і періоди відгодівлі молодняку і дорослих гусей. Підготовка кормів і техніка годівлі. Забій гусей і первинна переробка тушок.

Тема 10. Технологія виробництва яєць і м'яса перепелів, цесарок, голубів, страусів.

Комплектування, утримання та годівля цесарок батьківського стада. Добір яєць для інкубації. Вирощування ремонтного молодняку і цесарят на м'ясо: на глибокій підстилці, у кліткових батареях. Вік і жива маса під час забою.

Комплектування, утримання та годівля перепелів батьківського стада. Добір яєць для інкубації. Отримання харчових яєць. Вирощування ремонтного молодняку і перепелят на м'ясо: на глибокій підстилці, у кліткових батареях. Вік і жива маса під час забою.

Комплектування, утримання та годівля голубів батьківського стада. Вирощування голубів на м'ясо. Вік і жива маса під час забою.

Приміщення та обладнання для утримання страусів. Розведення та утримання африканських страусів. Вирощування ремонтного молодняку і страусенят на м'ясо. Особливості годівлі африканських страусів різного віку. Вік і жива маса під час забою. Забій страусів і первинна переробка тушок.

3. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Птахівництво і технологія виробництва яєць та м'яса птиці: [підруч. для студ. вищ. агр. навч. закл.] /Бесулін В.І., Гужва В.І., Куцак С.М. та ін.; за ред. В.І. Басуліна. – Біла Церква, 2003. – 448 с.
2. Технологія виробинцтва продукції птахівництва: [підруч. для підготов. фах. вищ. агр. навч. закл.] /Бородай В.П., Сахацький М.І., Вертійчук А.І., Мельник В.В. та ін. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 360 с.
3. Кочиш И.И. Птицеводство: [учеб.] / Кочиш И.И. Петраш М.Г., Смирнов С.Б. – М.: Колос, 2004. – 407 с.
4. Производство куриных яиц /[Рябоконь Ю.А. Ивко И.И. Мельинк В.А. и др.] под ред. Ю.А. Рябоконь. – Харьков: Эспада, 2005. – 304 с.
5. Пигарев Н.В. Технология производства продуктов птицеводства и их переработка /Пигарев Н.В., Столяр Т.Ф., Шумков Е.Г. – М.: Агропромиздат, 1991.- 343 с.
6. Рубан Б.В. Птицы и птицеводство: учебное пособие /Борис Васильевич Рубан. – Харьков: Эспада, 2002 – 520 с.

Допоміжна

1. Пигарев Н.В. Практикум по птицеводству / Пигарев Н.В., Бондарев Э.И., Раецкий А.В. – М.: Колос, 1981. – 192 с.

2. Інкубація яєць сільськогосподарської птиці: методичний посібник/ [Бреславець В.О., Сахацький М.І., Стегній Б.Т. та ін.]; під ред. В.О. Бреславця. – Харків: Еспада, 2001. – 92 с.
3. Довідник птахівника / [Сахацький М.І., Івко І.І., Іонов І.А. та ін.]; під ред. М.І. Сахацького. – Харків, 2001. – 162 с.
4. Практикум з годівлі с.-г. тварин / [Ібатуллін І.І., Панасенко Ю.О., Кононенко В.К., Столюк В.Д. та ін.] – К.: Вища освіта, 2003. – 432 с.
5. Фисинин В.И. Повышение эффективности яичного птицеводства / Фисинин В.И., Имангулов Ш.А., Кавтарашвили А.Ш. – Сергиев Посад, 2001. – 142 с.
6. Подстрєшний О.П. Виробництво перепелиних яєць та м'яса: методичні рекомендації / О.П. Подстрєшний. – Бірки, 2005. – 47 с.
7. Столляр Т.А. Ресурсосберегающая технология производства бройлеров: Методические рекомендации / Столляр Т.А., Самойлова Л.Ф., Дукашенко В.С., Спирина С.И. – Сергиев Посад 2002. – 171 с.
8. Тучемский Л.И. Технология выращивания высокопродуктивных цыплят-бройлеров / Л.И. Тучемский. – Сергиев Посад, 2001. – 170 с.
9. Ярошенко Ф. Птахівництво України: стан, проблеми і перспективи розвитку / Федір Ярошенко. – К.: Аграрна наука, 2004. – 506 с.